

UKLJUČIVI PAMETNI GRADOVI: EUROPSKI MANIFEST O GRAĐANSKOM ANGAŽMANU

1. NAŠA AMBICIJA

Našim partnerstvom Pametni gradovi i zajednice izražavamo predanost stvaranju i očuvanju pristupačnih urbanih servisa za građane s ciljem poboljšanja kvalitete života za sve građane te doprinosa održivim gradovima i okolini ugodnoj za život. Mnoga rješenja i projekti su već završeni ili u postupku provođenja. Temeljni element za uspješne ishode projekata pametnih gradova jest krenuti od ljudi usredotočujući se na potrebe građana, usvojiti dizajn koji je usredotočen na građane i tragati za cjelovitom kvalitetom života. Tehnologija može ponuditi nova kreativna rješenja, no ona uvijek mora ostati sredstvo za cilj na usluzi građanima. Akcijski klaster Građanski fokus nastoji istražiti načine za promoviranje angažmana građana i zajednica u dizajniranju i su-kreiranju rješenja.

Želimo raditi zajedno i podržati
EIP SCC-ov Akcijski klaster Građanski fokus

2. NAŠA PREDANOST DJELOVANJU

Mi, potpisnici Manifesta uključivih pametnih gradova, obvezujemo se:

- ▶ Razmjenjivati iskustva o efikasnim i primjenjivim najboljim praksama.
- ▶ Surađivati s *Akcijskim klasterom Građanski fokus* na dijeljenju znanja i razglašavanju izvedivih rješenja i uspješnih dobrih praksi u svrhu ponavljanja i podizanja ljestvice.
- ▶ Aktivno uključivati građane od početka kako u procesima donošenja odluka o urbanim inovacijama, tako i pri dizajniranju rješenja pametnih gradova.
- ▶ Implementirati rješenja dizajna usmjerenog na građane.
- ▶ Osnaživati međusobne poveznice između malih i velikih gradova, urbanih i ruralnih zajednica.

Kroz ovu inicijativu, surađivati ćemo na slijedećim aktivnostima:

Podići svjesnost građana o mogućim prednostima i dobrobitima projekata pametnih gradova (opismenjavanje za pametne gradove), potaknuti digitalnu pismenost na svim razinama, te stvoriti poticaje i nagrade građanima i zajednicama za dugotrajan angažman.

Predvođenje građanskog angažmana. Pri dizajniranju rješenja pametnih gradova, presudno je korištenje prikladnih sredstava za angažiranje i osnaživanje populacijskih grupa do kojih je teško doprijeti kao što su ljudi koji su suočeni sa siromaštvom i/ili socijalnom isključenosti, mlađi i stariji ljudi, migranti, osobe s invaliditetom, te ciljati na rodnu ravnopravnost u sudjelovanju i angažmanu. Kreativne industrije i umjetnost mogu se više koristiti kao sredstva za promociju dijaloga i građanske participacije. Nadalje, gradski službenici i urbani stručnjaci moraju biti obučeni za vođenje smislenog i etičnog angažmana građana.

Razviti i iskoristiti nove i postojeće modele kolaboracije: su-kreiranje, ko-dizajniranje i ko-produkcija rješenja od strane građana. Razviti platformu mnogostrukih dionika za su-kreiranje i ko-produkciju, koristeći prikladne suradničke tehnologije i postojeće digitalne društvene inovacije. Iskušati inovativne načine za implementaciju koncepata pametnih gradova u osiromašenim četvrtima, gdje je solidarnost i distribucija resursa od posebne važnosti.

Poboljšati procedure nabave i procjene. Implementirati mehanizme nabave koji uključuju sudjelovanje građana na razini specifikacija i implementacije, istovremeno osiguravajući da završna odgovornost za pružanje temeljnih servisa ostaje na izabranim javnim tijelima. Građanski angažman ključan je pri osiguravanju kontinuiteta projekta bez obzira na političke promjene, stoga je potrebno razviti okvir za kontinuirane procjene i iteracije temeljene na povratnim informacijama građana.

Promovirati korištenje otvorenih podataka i/ili odgovarajućeg pristupa podacima za građane, developere, start-upe, te uključivanje građana u evaluaciju urbanih politika primjenjivanjem praksi Otvorene vlasti integracijom petlji povratne sprege s ciljem obnavljanja i poboljšavanja usluga. **Osigurati privatnost kroz dizajn.** Povjerenje je od najveće važnosti za usvajanje rješenja pametnih gradova koja moraju u potpunosti poštovati pojedinačnu slobodu i pravo na privatnost integrirajući koncepte privatnosti kroz dizajn, uključujući pristanak građana u projektima pametnih gradova. Posebice, propisi privatnosti podataka moraju biti temeljito razrađeni, redovito ažurirani i kvalitetno razgllašeni..

Promovirati otvorene inovacije i otvorenu znanost za poticanje pametnih građana. Učiniti sudjelovanje građana važnim faktorom u istraživačkim i inovacijskim projektima (poput znanosti sa i za društvo, odgovorno istraživanje i inovacije, rodni i kriteriji raznovrsnosti kao „mainstream“ u inovacijama i istraživanju) i promovirati ga kroz pristup građana-znanstvenika. Aktivno podupirati izgradnju regionalnih inovacijskih ekosustava, gajiti suradnju četverostruke spirale (među gradovima-regijama/sveučilištima/poslovnim i organizacijama civilnog društva), te istaknuti važnost dizajna usmjerenog na ljude. Promovirati prakse regionalnih klastera povezanih s ruralnim okruženjima, izgradnja poduzetništva, replikabilnih koncepata i stručnog učenja, te tražiti suradnju s drugim klasterima i inicijativama.

Uvjereni smo kako će ova suradnja pomoći ostvariti veću transparentnost, održivije i odgovornije urbane inovacije, a samim time uključivije gradove. Ona će biti korisna za kvalitetu i prihvaćenost rješenja pametnih gradova. Također će stvarati osnažene, angažirane i „pametne“ građane koji će pozitivno doprinijeti svome gradu, općini, regiji i zajednici.